

POGOVOR S TAJNIKOM OBČINSKE ZKPO MARJANOM BENEDIČIČEM

OŽIVITI LJUBITELJSTVO TUDI NA MESTNEM OBMOČJU OBČINE

S KVALITETNIMI PREDSTAVAMI PROTI POTROŠNIŠKI MISELNOSTI – IMAMO HVALEŽNO IN ZVEŠTO OBČINSTVO – OBNOVITI DOMOVE KULTURE NA PODEŽELJU – DOKONČNO UREDITI KAPELO V KODELJEVEM GRADU

Ljubiteljska dejavnost – posebej gledališka – ima kot marsikje drugod po Sloveniji tudi v občini Moste-Polje bogato tradicijo. Kot je znano, je bilo ljubiteljstvo med obema vojnoma tudi v proletarskih Mostah zelo razgibano, saj so bile organizacije, kot denimo, Svoboda in Vzajemnost, žarišča kulturne dejavnosti in napredne revolucionarne miselnosti.

Dandanes, ko nas tako imenovana potrošniška miselnost vse bolj preplavlja in potiska kulturne vrednote na stranski tir, pa vendarle prihajamo do spoznanja, da so nam slednje potrebne. O tem smo se pogovarjali s tajnikom občinske zveze ZKPO Marjanom Benedičičem. Naš sobesednik, ki je diplomiral na akademiji za igralsko umetnost in je član SNG Drame, se že vrsto let zelo aktivno ukvarja z ljubiteljsko gledališko dejavnostjo v občini Moste-Polje. Kot dober poznavalec razmer nam je v pogovoru razgledal celo paleto problemov, ki zadevajo ljubiteljstvo v občini in sodimo, da bodo odgovori zanimivi tudi za naše bralce.

Kako kot tajnik občinske zveze kulturno-prosvetnih organizacij ocenjujete njeno delo in kako je organizacijsko zastavljeno?

Najprej nekaj besed o naši organizaciji. Zvezo kulturno-prosvetnih organizacij občine Moste-Polje vodi trinajstčlansko predsedstvo, ki sprejema važnejše sklepe in koordinira delo komisij, odgovornih za posamezne vrste kulturne dejavnosti. Dotirani smo od strani občinske skupščine, letos v višini 120.600,00 dinarjev.

Komisije pripravljajo celotne programe, ki se končno manifestirajo na reviji, kjer nastopajo gledališke skupine, srečanja šolskih pevskih zborov, likovni razstavi itn. V ZKPO so vključena tudi šolska kulturna društva, katerih dejavnost je izredno pestra, saj imajo poleg dramskih skupin in zborov tudi literarne, recitacijske, foto, ritmične, folklorne in druge krožke. Z vodstvi šol imamo dobre kontakte, obiskujemo njihove večje prireditve in kot rezultat tega sodelovanja je bila letošnja nadvse uspešna vključitev dramske skupine VI. gimnazije v revijo. Mislim, da mora v tej smeri priti do še plodnejšega sodelovanja, saj dobro vemo, da v šolah nastajajo naši bodoči kadri, po drugi strani pa je vključitev mladih ljudi v kulturne dejavnosti pomembna za njihovo bodoče zanimanje za estetske vrednote in pa seveda pri formiranju njihove duhovne podobe. Zdi se mi, da bi bilo potrebno začeti s kulturno vzgojo še pri predšolskih otrocih. Zanimivo je, da nameravamo ustanoviti podobna društva tudi na šolah ostalih ljubljanskih občin.

Dejavnost zveze je razvejana na precej širokem ozemlju tja do Senožet, Javora in Prežganja. Glavna društva – in s tem v zvezi večji del naše dejavnosti – je prav na periferiji občine, medtem ko jih v središču občine skoraj ni. Do neke mere je to razumljivo, saj imajo občani iz centra možnost ogleda kvalitetnih prireditev v profesionalnih ustanovah, medtem ko so predstave in prireditve v obrobni krajih skoro edini stik s kulturo teh ljudi in je to zanje vedno dogodek. V perspektivi je naša želja, da bi se tudi občani

središčnih krajevnih skupnosti aktivno vključevali v kulturno dejavnost.

V ZKPO imamo tri komisije: – Komisija za gledališko dejavnost usmerja delo osmih skupin. Pri nas so vključene Svoboda Zalog, Svoboda Zadrž, KUD Šlape, Senožeti, Prežganje, Javor, Dolsko in VI. gimnazija. Vodstvo zveze pripravi repertoarne predloge, nudi pri študiju praktično pomoč s sodelovanjem režiserjev – mentorjev (Aleksander Valič, Hinko Kosak) in izvede celotno organizacijo revije. Pravkar smo zaključili letošnji VIII. revijo gledaliških skupin naše občine, na kateri je sodelovalo šest društev. Predstave so bile kvalitetne, kar je vsekakor rezultat kontinuitete dela in vedno prisotne tendence, da morajo biti predstave dobro pripravljene. V najlepšem spominu nam je ostala zadnja predstava na Prežganju, kjer so se zbrali skoraj vsi člani igralskih skupin (okrog 120).

– Glasbena komisija, ki jo vodi prof. Nada Jurčec, je v aprilu organizirala na šoli v Polju VI. srečanje šolskih pevskih zborov. Sodelovalo je osem zborov. Nastop mladih pevcev je občinstvo, ki je napolnilo veliko avlo šole, sprejelo z vidnim zadovoljstvom. V našo organizacijo sta vključena tudi harmonikarski orkester glasbene šole, ki je tudi letos z lepim uspehom sodeloval na reviji v Polju in pihalni orkester z Vevč, ki sodeluje na vseh večjih praznikih v naši občini; na Prežganju je izvedel samostojni koncert, junija pa je sodeloval na republiški reviji pihalnih orkestrorov v Kopru. Pred dvema letoma so godbeniki z Vevč slavili pomemben jubilej. 70-letnico delovanja.

– Komisijo za likovno dejavnost vodi akademski kipar prof. Aladar Zahariš. Zadnje razstavo smo imeli v novembru preteklega leta in je pri občinstvu doživela ugoden sprejem, za konec junija pa pripravljamo novo skupno razstavo likovnih umetnikov občine Moste-Polje. V načrtu imamo letos tudi nekaj razstav posameznih razstavljavcev. Razstavni prostor imamo v Jelovškovi galeriji (kapela v Kodeljevem gradu), ki naj bi v perspektivi postal kulturno središče, kjer naj bi bilo čim več razstav, recitalov in drugih komornih prireditev.

S katerimi perečimi problemi se trenutno ubada vaša organizacija?

Trenutno bi predvsem želeli ponovno oživiti kulturne dejavnosti v ožjem centru občine, v Zeleni jami, Mostah in na Kodeljevem. Skupno z vodstvom mladine pripravljamo formiranje enega ali dveh zborov ter dramske in likovne skupine atelejeja Codelli. Naša skupna želja je, da bi se vključilo čim več mladih ljudi v navedene kulturne dejavnosti. Po buje v tej smeri so žive tudi v Zeleni jami, Mostah in Polju. Zanimivo je, da se želijo vključiti v aktivno kulturno delo tudi starejši ljudje, upokojenci. Vodstvo ZKPO bo navedeni težnjam posvetilo vso pozornost in jih v okviru svojih možnosti tudi gnotno podprlo. Omenil bi še novoustanovljeno eksperimentalno

skupino, ki jo vodi prof. Berglez. Njih želja je, da bi dobili prostore sedanje pošte, ko bo izpraznjena. Na tem mestu bi bil naš bodoči eksperimentalni center, prostori pa bi lahko služili tudi upokojujencem in za vaje pevskega zbora. Prvo predstavo bodo predvidoma uprizorili letos jeseni. Tudi v to skupino se bodo lahko vključili mladi ljudje.

Poseben problem predstavljajo kulturni domovi na podeželju. Najbolj zaskrbljujoč primer je v Senožetih, kjer je dom v zelo slabem stanju, dotrajan. Vzrok za tako stanje je tudi v tem, da sta dva gospodarja, Vsekaror bi se bilo treba čimprej odločiti, ali bodo sedanji dom obnovili in adaptirali ali pa se bodo odločili za zidavo novega. O teh variantah namreč razmišljajo domačini. V Javoru so v zadnjih letih skoraj vsa sredstva, ki so jih prejeli kot dotacije naše zveze, namenili za adaptacije in je sedaj dvorana lepo urejena; vendar se je to vrečkrat poznalo na opremljenosti. Marsikje je problematično tudi ogrevanje prostorov. S tem v zvezi so se v Dolskem in Zadržu odločili, da bodo letos napeljali centralno kurjavo. Vprašanje domov bo potrebno reševati načrtno.

Nadalje velja omeniti obstoječo stavbo kina Triglav. Skrajni čas je, da bi se lotili problema kinematografa v naši občini. Sedanja dvorana je zastarela, neudobna in ne nudi najosnovnejših pogojev kulturnemu človeku. Vsekaror bi morali pristojni posvetiti temu problemu več pozornosti.

Dokončno bi morali urediti tudi Jelovškovo galerijo – kapelo v Kodeljevem gradu. Namenska sredstva, ki smo jih do sedaj prejeli za ureditev, so zadostovala komaj za najnujnejša popravila (streha, žlebovi) in za napeljavo elektrike. Morda nam bo to lažje uspelo po prenosu lastniške pravice na novega lastnika, ker bo grad prodan. Kapela seveda lahko služi samo v kulturne namene, ker je spomeniško zaščiten. S primernimi adaptacijami objektov, z ureditvijo okolja in z umejenim športnim parkom bo to lahko nadvse zanimiv del mesta. Grad naj bi bil po predvidevanjih preurejen v turistične namene.

Dotaknil sem se seveda samo nekaj najaktualnejših problemov; o drugih pa morda kdaj kasneje.

Kakšne so nadaljnje perspektive ljubiteljske gledališke in druge dejavnosti v občini?

Menim, da bodo gledališka in druge dejavnosti v krajih, kjer so tamkajšnjim ljudem edino kulturno delovanje in izražanje, še vedno aktualne in prisotne. Še več, mislim, da se bo interes za kulturo še povečal, saj se pojavljajo te tendence tudi v središčnih krajevnih skupnostih. V dobi potrošniške miselnosti in tehnizacije se bo človek moral nujno ozreti naznoter, v težnji za trdnjimi etičnimi, moralnimi, kulturno estetskimi pogledi in s perspektivo za bolj humane odnose med ljudmi.

Svoje poslanstvo bodo naša društva opravljala, če bodo vso skrb posvetila kvaliteti in boljši opremljenosti predstav in drugih prireditev.

SREČANJE S STAROSTJO

»LE DOBRE NOGE POGREŠAM«

S tem posrečenim človekom sem se pogovarjala na vrtu hišice na Pokopalski ulici št. 31. Pritožil se je na uredništvo Naše skupnosti, ker ni dobil zadnje številke, čeprav je bilo v številki prej objavljen, da jo bodo dobivale vse družine v naši občini brezplačno na dom.

»Devetdeset let sem star, redno prebiram Delo, lokalne vsakdanjosti pa iščem v Naši skupnosti,« je napisal v pismu. Tako sem zvedela zanj in ga poiskala. Rodil se je v Dolnjih Slavečah v Prekmurju. Doma so bili kmetje, kar je bila takrat ogromna večina ljudi. Izučil se je za mlinarja in šel po svetu: Budimpešta, Bratislava, Gradec. (Gradec je rekel, ne Graz!) Tu je delal v velikem parnem mlinu. V Ljubljani živi že 34 let, ves ta čas je delal v pivovarni Union,

kjer so ga leta 1950 tudi upokojili. Prva žena, s katero je imel štiri otroke, mu je umrla. Z drugo, ki je bila tudi vdova, živi še danes. »Tudi ta mi je hotela umreti, pa sem ji rekel: »Nikar se ne žuri, nikamor se ti še ne mudi.« On sam pa čaka na krematorij, prej da ne misli oditi.

»Vse bi še šlo, ničesar ne pogrešam, samo z nogami nekako nisem najbolj zadovoljen. Jugoslavija še nima fabrike za nove noge. To je tisto, kar je tudi narobe pri nas.«

Ves čas je obračal pogovor na zabavno plat.

Ima sobo in kuhinjo, vrt – ničesar ni zamočal.

Ce je lepo vreme, gre na sprehod: po Pokopalski in Zaloški do novega mostu in še malo čez, nazaj pa si privoščijo avtoBUS.

Poslušal radio in rad spi. Ce bi bila tema tri dni skupaj, bi spal tri dni skupaj.

»Bil sem mlinar in ni mi žal. Ce bi pa še enkrat živel, bi bil rad zdravnik. Rad bi bil dober zdravnik. Samo dober človek je lahko dober zdravnik.«

Marxa je bral pred šestdesetimi leti. Ko je bil še doma, ni vedel za časopis. Ponoči, ko je delal v mlinu, je tudi kaj napisal. Pred prvo svetovno vojno si je nekje zapisal: Kot je propadel Jeruzalem, tako bo propadla Avstro-Ogrska. »No, potem so me poslali kot madžarskega vo-

jaka v Galicijo, vojna je trajala cela štiri leta, ampak prav sem pa le imel!«

Zanima ga politika, z vsem je na tekočem.

»Zakon narave je dobro napravljen, da je Tita postavil na svet. Šte videli, kako so ga zdaj sprejeli v Moskvi. Stalin pa ga je mislil dati ubiti. To je bil Tito takrat pameten, da ni šel blizu.«

Rad bi hodil v gledališče. Najbolj mi je ostal v spominu Shakespeareov Sen kresne noči. Ce bi to še kdaj videl!

Igral sem harmoniko, bolj zase. V Delu pa vsakih štirinajst dni čakam na članke Josipa Vidmarja K našemu trenutku. Rad ga berem.

»Kaj bi še povedali? Rad se pogovarjam, karkoli. Oblaki so se raztrgali, čez trideset ur bo deževalo.«

Jaz: Rada bi vašo fotografijo, prosim!

Vrnil se je s fotografijami, na glavi pa je imel zdaj belo platneno kapo. Ponosen je nanjo. Skoroj takšna je kot tista iz mlinskih časov.

Ko sem odhajala, je še dolgo gledal za mano in smel belo pokrivalo.

Človeku mora v takih trenutkih hote ali ne hote seči v zavest, da so tudi ljudje, ki so zadovoljni z malim in se iskreno razveselijo, če se lahko pogovarjajo.

ALENKA LOBNIK

OB ZAKLJUČKU OSME REVJE GLEDALIŠKIH SKUPIN OBČINE MOSTE-POLJE

GIMNAZIJC: KOMAJ DO SREDNJIH VEJ

LETOŠNJA OTVORITVENA PREDSTAVA V SENOŽETIH – SKUPINA Z JAVORA SE JE PREDSTAVILA S KOMEDIJO STARI GREHI – REPERTOAR MANJ PESTER KOT PREJŠNJA LETA

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

Peto revijsko predstavo smo gledali v Javoru, kjer so nam domačini prezentirali komedijo dr. Josipa Štolbe Stari grehi. Konzul Zapotocki, nezadovoljen z oskrbo in postrežbo že prilično ostarele služkinje Katre, se je odločil, da zaposli še eno, mlajšo. Na njegovo ponudbo sta ga obiskali na domu druga za drugo vdovi Nimrondlova in Soulova, obe že v zrelejših letih, z opaznimi napakami v značaju. Zato ju je Zapotocki po treznem premisleku vljudo odklonil. V hipu se je navdušil za mlado Emo Mračkovo; še bolj je bil zanj navdušen, ko so skupaj s prijateljima polkovnikom Kučero in tovarnarjem Novakom ugotovili, da je Ema njihova hči. Vsi so namreč poznali njeno mater (bilo je pred več kot dvajsetimi leti), zato so njihovi spomini megleni, vendar vsak živi v prepričanju, da je Ema njegova. Vsi trije so tudi ves čas pridno plačevali elemente! Slede komedijski zapleti, končno pa ugotovijo, da datumi »ne drže«, da Ema torej ni od nikogar od njih. Vendar se vse srečno konča, mlado dekle pa se poroči z mladim inženirjem Horliwo.

Režijsko vodstvo je bilo v rokah Andreja Berčiča, ki mu je uspelo dati komediji dovolj lahkonoten ritim in v glavnem odgovarjajoče tempo. Posamezne prizore je inevicno povezal, v zanimivo, vseskozi živo interpretirano komedijo. Sem in tja je bilo sicer čutiti negotovost v tekstu, vendar je to bilo razumljivo, ker je bilo delo naštudirano v kratkem času.

Scena je bila preprosto odgovarjajoča tistemu času, morda bi bila lahko nekoliko bogatejša; pač pa so bili učinkoviti kostumi.

Konzula Zapotockega je z zanesljivo karakterno igro odigral Stanko Trampus, ki mu je dal s plastičnostjo izrisane značilne poteze. Upokojenega polkovnika Kučero je lahko-ton in markantno prezentiral Andrej Berčič. Prav dober v maski in igri je bil Ljubo Janežič, ki je igral tovarnarja Novaka. Služkinjo Katro je rutinirano in tekoče realizirala Ljiljana Moharjeva. Slugo Krupičko je dobro, vendar ne dovolj izrazilo igral Tone Vrbinc. Simpatično in dovolj impresivno je bila odigrana vloga mlade Eme Mračkove, ki jo je igrala Mojca Berčičeva. Njen prvi odrski nastop je bil vsekakor uspešen. Vdovi Nimrondlova in Soulova sta uspešno in s primernimi karakternimi potezami upodobili Jožica Trampus in Olga Berčičeva. Inženir Rudolf Horliwy je bil Stanko Mohar; v nastopu je bil zanesljiv, a morda ne najprimernejši po figuri v odnosu do mlade Eme. Komedija Stari grehi nima nobenih večjih literarnih pretenzij, vendar je bila s strani občinstva ugodno sprejeta.

Zadnjo revijsko predstavo smo imeli 4. julija na Prežganju, kjer je dramska skupina VI. gimnazije uprizorila komedijo Petra Ustinova Komaj do srednjih vej. Ustinov je znan kot avtor igre Ljubezen štirih polkovnikov. To pot je napisal izredno duhovito komedijo, ki nam med drugim prikazuje odnose med stari in mladimi, upor mladih proti lažni moralni starejših. Seveda pa tudi na strani mladih ni doslednosti. Stari general Fitzbutress se po štirih letih vojne vme domov, v razmere, ki so vse prej kot normalne. Sin Robert je postal brezdelnež, parazit in živi brezčlono življenje. Enako hčerka Judy, ki je noseča, a ne ve, kdo je oče otroku. Generalova žena ima 26 let tajnega ljubimca, sosedo Tinyja. General skuša razumeti in akceptirati težnje mladih, po predurku pa se odloči za življenje v naravi, na drevesu! Družina temu primerno reagira. Odnosi se normalizirajo. Judy in Robert se vključita v normalno življenje in se poročita.

Komedijo Komaj do srednjih vej

je režirala prof. Helena Potokar, ki ji je uspelo pripraviti odlično predstavo. Mizanscena je bila inventivno postavljena, s potrebnimi »resnimi« štimungami, komičnimi prizori, tako da je celotna uprizoritev polnokrvno zaživela. Tudi večina figur je bila prikazana plastično in logično. Preprosta, z estetskim čutom zasnovana scena je dogajanje podpirala.

Zahtevno vlogo lady Fitzbutress je z impresivno in do potankosti izdelano vlogo odlično podala Zdenka Kovačeva. Mestoma je bila njena igra na profesionalni ravni. Helgo sta izmenoma korektno igrali Nada Blatnik in Saša Verbič. Starega generala Fitzbutressa je z ostrimi karakternimi potezami upodobil Stojan Kralj. Dal je figuri potrebne plastiko, le v govoru me je mestoma motila svojska melodija. Roberta je izvrstno in z veliko smisla za komedijo odigral Igor Bratun. V skladu s tekstom in zahtevami sta lepo odigrali Lesley Barbara Tribuson in Judy Jasmina Pejič. Tayo Browna je prav dobro prikazal Franc Sedej, le maska bi bila lahko prepričljivejša. Vikarja je z umirjeno, korektno igro predstavil Blaž Komelj. V vlogi Basila Utterwooda sta v alternaciji nastopala Ive Lotrič in Boris Črne in se uspešno vključila v celoto.

Navzoče občinstvo je izvajalce nagradilo z dolgim aplavzom. Pripomnil bi, da so bili na tej predstavi navzoči igralke in igralci vseh naših osmih skupin ter člani pihalnega orkestra z Vevč, ki so pred predstavo izvedli pod vodstvom dirigenta Franca Grebenška polurni koncert.

ZADVORČANI VABIJO NA TOVARIŠKO SREČANJE

Tovariško srečanje, ki ga že skoraj tradicionalno vsako leto organizira krajevna organizacija zveze borcev Zadrž sredi julija, bo letos v nedeljo 16. julija popoldne v gozdičku nad spomenikom Molniški partizanski četi.

Vsakoletno srečanje je organizirano v počastitev obletnice ustanovitve Molniške partizanske čete, ki je bila ustanovljena

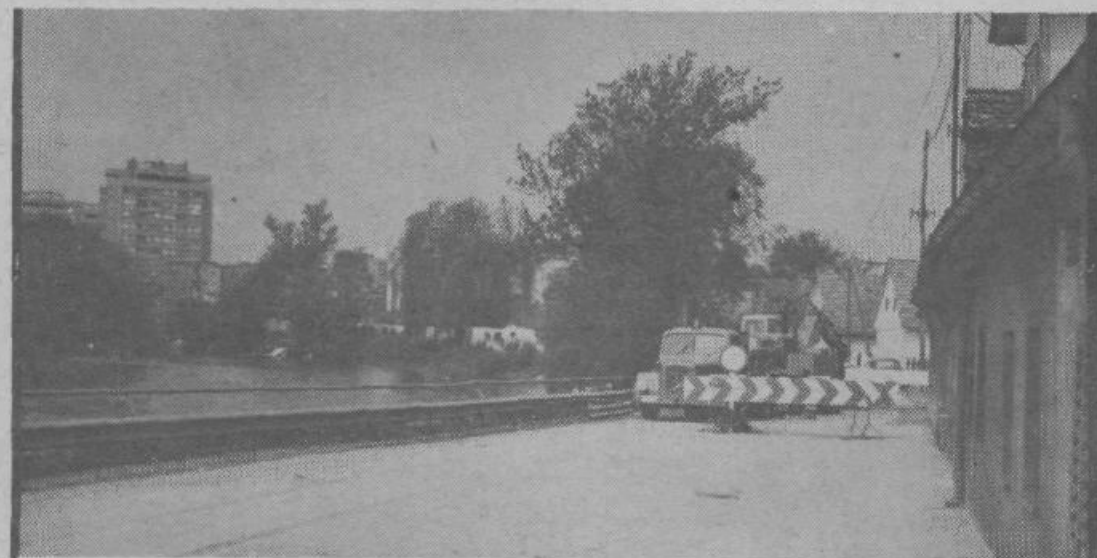
13. julija 1941, in v počastitev 22. julija – dneva vstaje slovenskega naroda.

Posebno svečano je bilo srečanje lansko leto, ko je bil ob 30-letnici ustanovitve Molniške čete odkrit spomenik. Gozd nad spomenikom vedno bolj postaja prijetno zbirališče občanov ob raznih slovesnostih.

Prepričani smo, da bo tudi letos prirčno ozračje, kot je vsako leto in vabimo, da se v čimvečjem številu udeležite srečanja, ki bo, naj ponovimo: V nedeljo 16. julija popoldne v gozdu nad spomenikom Molniški partizanski četi ob Cesti 13. julija v Zadržu.

MARJAN BENEDIČIČ

KOMUNALNA SRAMOTA

Cesta, ki pelje iz Most proti Fužinam je že dalj časa zaprta za ves promet. Podjetje Kanalizacije se izgovarja čes, da je temu kriv visok nivo Ljubljani, ki je tudi izpodjedla cestišče. Krivcu za tako počasno in neodgovorno izvajanje del bi morali za vsak zamujen dan naprtiti težke penale, kajti 4. julij se bliža in tudi ta važna pot pelje proti Zadobrovi.